

המנורה כסמל המדינה

(1) זכריה פרק ד

(א) וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ הַדְּבָר בִּי וַיַּעֲרִנֵי פְּאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲזֹר מִשְׁנָתוֹ: (ב) וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וַיֹּאמֶר וַיֹּאמֶר רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כְּלָה וְגִלְגָּה עַל רֵאשִׁיהָ וְשִׁבְעָה נְרֹתֶיהָ עָלֶיהָ וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת לְנֵרוֹת אֲשֶׁר עַל רֵאשִׁיהָ: (ג) וְשָׁנִים זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִיָּמִין הַגִּלְגָּה וְאֶחָד עַל שְׂמָאלָהּ:

(2) שמות פרשת תרומה פרק כה

(לא) וַעֲשִׂיתָ מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר מִקֹּשֶׁה תַעֲשֶׂה הַמְּנוֹרָה יִרְכָּה וְקָנָה גִבֵּיעִיהָ כַּפְתָּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמָּנָה יִהְיוּ:

(3) רש"י שם

ירכה - הוא הרגל של מטה העשוי כמין תיבה, ושלשה רגלים יוצאין הימנה ולמטה.

(4) משנה מסכת עבודה זרה פרק ג משנה ג

המוצא כלים ועליהם צורת חמה צורת לבנה צורת דרקון יוליכם לים המלח רבן שמעון בן גמליאל אומר שעל המכובדין אסורים שעל המבוזין מותרין רבי יוסי אומר שוחק וזורה לרוח או מטיל לים אמרו לו אף הוא נעשה זבל שנאמר (דברים י"ג) ולא ידבק בידך מאומה מן החרם.

סמל מדינת ישראל

שער טיטוס

מעיו לעשות וכו' מן המוקד
לנו ר"ל, שבענין בנין המקדש
שה על-פי עצת התנא בן בוטא
(ג) צורת הדקרון, ידוע, שהיה
גויים עובדי האלילים, ובפירושו
עבודה זרה פרק שלישי: המוצ
צורת המה. צורת לבנה צורת ד
המלח וכו'. הן אמנם זה אמור
כבר נעבדה הצורה כעבודה ז
צורת דקרון לגוי לא אסרה תו
חשד, שזה אסור מדרבנן, וגם א
אין חשד, בכל זאת לא מתקבל
הינו התמימים והישרים, ובפרט
ניו שהתרחקו כל-כך משמץ של
בודה ורה, יעשו צורה זו דון
שבהיכל ה', ולא עוד אלא שרחו
משהו על המקובל מימי הנביאים
שמואל לדוד. "הכל בכתב" על
המקדש, כמפורש בירושלמי מיל
א, שהיתה מיד ה', ברוח הקד
אם כי יש מקום להתעקש ולאמ
לא טיפלה אלא בנגוע לבנינים,
שון "הכל בכתב" לא משמע כך,
הכל. ולא מתקבל על הדעת ש
הקדש לחקוק צורת בעל חי
רה.

(ד) שהמנורה היתה בעלת שי
גם מנחות כ"ח ע"ב: אמר שמואל
גובהה של מנורה שמונה עשר טו
הפרח ג' טפחים, ועיין רש"י ורשב"י
ואם כי אינו מוזכר מספרן, מכל ג
לה רגלים, מפורש גם ברש"י עו
כמסורת ר"ל, "ירבה הוא הרגל"
כמין תיבה ושלושת הרגלים יוצג
טה". עדיין לא נדקתי בכחתי
אבל אין לי הרושם שדבריו סתו
דברי ר"ל, אין אצלי, בריית דב
שלימה ולא בדקתיה עוד. גם י

10

יצחק א. הלוי הרצוג

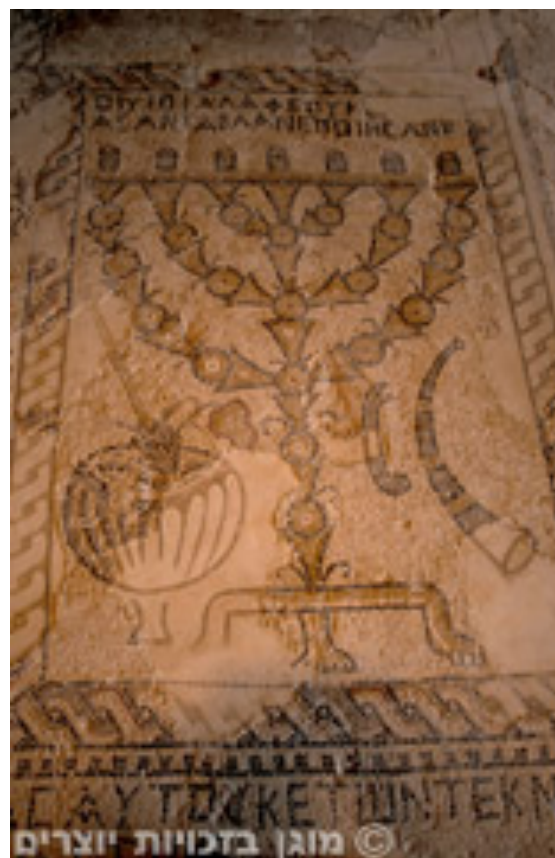
אלא בתושבת או תיבה בלבד ועליה חקוקה צורת דקרון או דרקונים, וכזו היא נתגלפה בקשת טיטוס.

(ז) יוצא מזה שלא טוב עושה ממשלתנו היום הזה, כשזכינו שוב לאורה של ציון המסומלת במנורה, שהיא מחקה דווקא את תמונת המנורה שבקשת טיטוס, אשר כנראה חלו בה ידי זרים, ושאינה כולה על טהרת הקודש כמו שמוכה מתורת רבינו משה גאון הגאונים ז"ל ומשאר מקורות היוצאים מחכמי התורה. ולא זו בלבד אלא שהעיד לפני אדם מומחה בידיעת הקדמוניות (ארכיאולוג) שהמנורות המצויירות על הקברים בקטומבות שברומי כולן בנות שלוש רג-לים (טריפורות) וכן כל המנורות המצויירות בפסיפסים של שרידי בתי הכנ-סת הנמצאים בארץ ישראל. ולדעתי כל זה ברור ושריר וקיים.

בביקורו באיסליה להצלת ילדיישראל מיד המנדטים ברחבי אירופה, ביקר ראש הרבנים באחרים היסטוריים ופרטם לאחר מכו מאמרים והכתמים וסדעיים עליהם.

איור בכתב ידו של הרמב"ם פירוש המשנה למסכת מנחות

בית כנסת העתיק בציפורי (תחילת המאה ה-5)